

פסקי דין ממו"ר הגאון רבי ברוך יצחק לוי זצ"ל

רב ור"מ "מקור חיים"

מייסד וראש בית הדין לממונות בירושלים

בגידון

שנים מתוך חברי הנהלה של ישיבה שהתחייבו לתת מדור למנהל רוחני

הגידון

ישיבה בקשה לצרף אליה מנהל רוחני הרב א', והוא העמיד תנאי שיתנו לו מדור בישיבה. שנים מחברי הנהלה התחייבו לו, ועכשיו ההנהלה טוענת שהתחייבות לתת לו מדור לא היתה על דעתם, והיא אינה מחייבת.

המקורות להלכה

בתש"ו הרא"ש כלל ו ס"י יז: קהל התנו עם ראובן בתנאי ידוע שידור עמהם להרצין תורה ציניהם, ולא רצה עד שנתחייבו לו שנים מן הקהל שיתנו לו התנאי, והקהל נתנו לו פתקי חתום בשבועה מן הקהל אותן שרגילין לכתוב ולחתום בפתקאות שנותנין בגזיית ממון ההקדש לשני שנתחייבו לו בתנאי, וכתוב בפתקא שיתן החוכר ההקדש לאותן שנים סכום ידוע בכל שנה ושנה, כל זמן שידור ראובן ציניהם, ועל סמיכת פתק זה נתחייבו השנים ליתן לראובן סכום ידוע כל זמן שידור ציניהם. ועכשיו יש קלת מהקהל שאומרים שאין לשנים הנזכרים כח לגבות הממון הנזכר מחוכר ההקדש בפתק הנזכר. והם אומרים כבר נתחייבו ליתן לראובן סכום הידוע כל זמן שידור ציננו. תשובה. אחר שהתנו הקהל עם ראובן לצוא לדור עמם להרצין תורה ציניהם בתנאי ידוע כל זמן שידור עמהם כמו שכתוב בפתק, מחוייבין הקהל ליתן לראובן מה שהתנו לתת לו, וכל שכן כאן שהוא צחר שנים מהקהל שנתחייבו לו תנאו והקהל נתנו לו פתק חתום בשבועה אנשים הרגילין לחתום פתקי גזיית ממון ההקדש לאותן שנים (שנתחייבו ליתן לו שיתן החוכר ההקדש לאותן שנים) סכום ידוע כל שנה ושנה כל זמן שידור ציניהם, ועל סמך אותו פתק נדרו הם ליתן לראובן תנאו, חייבין אלו השנים ליתן לראובן כל מה שנדרו לו וחייב החוכר ליתן סכום ידוע שנדרו לתת לו ועל זה אין לפקפק. ע"כ.

ובסוף ס"י יט: ועל שהוספת לשאלו אם יוכלו לחזור בהם, מנהג פשוט הוא מה שטובי הקהל מסכימים לעשות שריר וקיים הוא צלי קנין וכו'. ובס"י כא: תשובה. כבר השצתי לך שבכל דבר שהקהל או טובי

העיר שנתמנו מדעת הקהל מסכימים אין לריך קנין ולא שטר אלא דצריהם ככתובין וכמסורין דמו וכו'.
ע"כ.

והנה זה פשוט צנידון דידן השנים שהסכימו לתנאי של ראובן שלא רלה לדור ציניהם להרצין תורה אח"כ
יתחייבו לתת לו את תנאו, אם התחייבו אלה השנים על דעת הקהל או על דעת טובי העיר לתת לו
התנאי, שריר וקיים הוא בלא קנין ובלא שטר, אלא דצריהם ככתובין וכמסורין דמו ואין יכולין לחזור
בהם. אלא שיש לצרר אם אכן ההתחייבות של השנים היתה על דעת טובי העיר ובהסכמתם, או
שהתחייבו על דעת עצמם בלי להביא את התנאי להתייעלות של טובי העיר, ואין זה הסכמת הצור אלא
של יחידים בעלמא, ואין ההתחייבות שלהם מחייבת כלל. ויתכן שאם יש לשנים הללו הסכמה כללית על כל
מה שהם עושים, והועד סומך עליהם שכל מעשיהם היא לטובת הישיבה, וחברי הועד האחרים אינם
מתמלאים בצדק הענינים, או שצדיעצד הועד מסכים אח"כ לכל מה שהשנים מחליטים על דעת עצמם,
אף בהחלטה זו יש לדון שהועד הפכים עמהם.